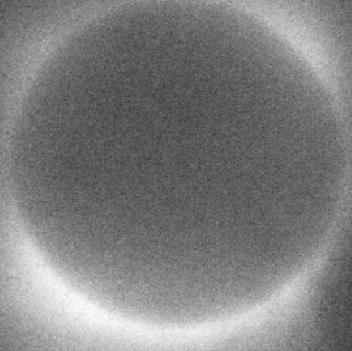

Ceres

Numero 46

Turun Ursa ry

Julkaisija:

Turun Ursa r.y.

Päätoimittaja:

Marko Grönroos

Ilmestyminen:

1-2 kertaa vuodessa

Painos:

250 kpl

Sisällys

Menneitä ja tulevia.....	3
Pyölniittu-päivä Paimiossa.....	5
Lohikäärmeen lounaskutsuilla.....	9

Postiosoite:	Turun Ursa ry Iso-Heikkilän tähtitorni 20200 TURKU
Puhelinnumero:	(02) 245 2195
Sähköposti:	ursa@utu.fi
WWW:	http://www.ursa.fi/yhd/TurunUrsa/
Pankkiyhteys:	Nordea Turku-Hämeenkatu 220518-20965

Kansi: Täydellinen auringonpimennys Kiinassa 22.7.2009. Kuva Marko Grönroos.

Hallitus 2009:

Puheenjohtaja	Marko Grönroos	magi@iki.fi, puh. 044-3733373
Varapuheenjohtaja	Kari Nilsson	
Sihteeri	Antti Kuuppo	
Varainhoitaja	Mika Aarnio	
Muut jäsenet	Antti Parkkari	
	Olli Tuominen	

Menneitä ja tulevia

Kansainvälinen tähtitieteen vuosi on vähitellen päätöksessään. Vuoden päätahtumat olivat *100 tuntia tähtitiedettä* huhtikuussa ja *Galilein yöt* lokakuussa. Turun Ursa osallistui tapahtumien järjestämiseen Tuorlassa yhteistyössä Tuorlan observatorion kanssa.

Turun Ursa järjesti maaliskuussa tavalliseen tapaan Kuu ja planeetat -viikon. Elokuussa yhdistys esittäytyi Partiovarusteen Retkeilypäivillä ja Tähtiharrastuspäivänä 26.9. esittäydimme näkyvästi Turun pääkirjaston aulassa, jonka jälkeen Iso-Heikkilän tähtitornilla olivat avoimet ovet yleisölle. Sääet eivät kuitenkaan vuoden aikana suosineet yleisötahtumia juurikaan.

Keväällä Turun Ursan edustus osallistui Yhdistys- ja kerhojaoston tapaamiseen Artjärvellä tammikuussa, sekä Tähtipäiville Järvenpäässä toukokuussa. Heinäkuussa kolme Turun Ursan jäsentä kävi Kiinassa katsomassa auringonpimenystä, josta matkasta kerrotaan tarkemmin sivulla 9. Ryhmä aktiivijäseniä osallistui heinäkuun lopulla myös elämyksellisille Cygnus-kesäpäiville Utsjoella.

Vuoden 2009 vuosi- ja vaalikokous pidetään erillisessä kokouskutsussa mainittavana aikana. Edellinen vuosi- ja vaalikokous pidettiin vuoden 2008 joulukuussa Tuorlassa, jossa osallistujat pääsivät tuorlalaisten järjestämään planetaarioesitykseen. Samalla saimme esittelyn planetaarion laitteistosta.

Vuoden 2008 joulukuussa tähtitornille hankittiin vihdoinkin dataprojektori. Sen avulla voimme helposti katsella omia kuvia ja vaikkapa (tähtitieteellisiä!) DVD-elokuvia. Olemme vihdoinkin

korvanneet diaesityksen 20 vuotta vanhat sumeat diat muinaisine Viking-luotaimineen tämän päivän materiaalilla. Myös videoesitykset ovat mahdollisia.

Kevään 2010 yleisönäytökset alkavat taas tammikuussa. Kuten aina, jäsenillä on näytöksiin vapaa pääsy. Tietenkin, koska näytökset ovat olleet viimeiset viitisentoista vuotta pääasiassa parin harrastajan pitämiä, olisi hienoa jos niitä pitäisivät välillä muutkin.

Viestintäparannuksia

Viime vuosikokouksessa saimme esityksen läpinäkyvyyden parantamisesta yhdistyksen viestinnässä. Kaikenlaista on aina suunniteltu ”jähka saamme sen oman palvelimen”, mutta kun se ei ole edennyt, päätimme kokeilla helpompaa vaihtoehtoa. Uusi postituslista on Google Groups -palvelu, jossa keskustelua voi käydä sähköpostin lisäksi myös web-käyttöliittymän kautta. Lisäksi ryhmän sivuille on mahdollista liittää omia kirjoituksia ja tiedostoja. Se ei ole lähelläkään kunnan sisällönhallintajärjestelmää, mutta riittänee toistaiseksi hätäavuksi.

Toinen viestintää parantava apuväline on kalenteri, johon voi helposti lisätä tapahtumia lyhyelläkin varoitusajalla. Kalenteriin voi laittaa ilmoituksen vaikka päättäisi lähteä käymään tornilla illalla. Kalenterin muutoksista on mahdollista tilata sähköposti tai jopa tekstiviesti. Kalenterin pääsisältö on sinällään aika yksinkertainen: jäsenillat ja yleisönäytökset.

Suunnitelmia Kevolan observatoriolle

Tarpeenamme on jo parin vuoden ajan ollut saada aikaiseksi portaat Kevolan observatorioon johtavalle jyrkähkölle mäenrinteelle. Toisena tarpeena on ollut saada Kevolaan kiinteä pystytys ja suoja 11 tuuman Celestron-kaukoputkellemme. Lisäksi Kevolassa on kaikenlaista muuta kunnostettavaa, kuten nykyisen tähtitornin kupu, joka jälleen vaatii suurempaa huoltoa.

Mika Aarnio on selvittänyt rahoitusmahdollisuuksia myös laajemmille kunnostuksille ja parannuksille. Jos ulkopuolista rahoitusta saadaan, saattaisimme vihdoin kyetä toteuttamaan pitkään muihineen villin ajatuksen kuvun asentamisesta zeniittitorniin, jolloin siitä saataisiin vihdoin aito tähtitorni. Yhtenä tavoitteena on saada uusi moderni kaukoputki Kevolaan, koska Celestron-putken siirtely on melko hankalaa, eikä sitä käytännössä ole tehty kuin kerran vuodessa. Celestronin hankintaperusteena ollut siirrettävyys on myös rajoittanut sen kokoa, mitä rajoitusta kiinteällä laitteella ei ole. Painavan putken

kantaminen ja pystyttäminen Kevolan pihalle, sekä joka kerta uudelleen tehtävät kalibroinnit muodostavat myös melkoisen kynnyksen havaitsemaan lähtemiselle.

Asiaa käsitellään vuosi-/vaalikokouksessa, jossa päätetään hankkeen pääkohdista, rahoituksesta ja projektityöryhmän muodostamisesta. Rahoituksen lisäksi kunnostukset vaativat myös talkootyötä, jossa kaikki jäsenet olisivat tarpeen.

Uutena tuulena Kevolassa on ollut yhteistyö Salon paikallisyhdistyksen Ursalon kanssa. Kevolan tähtitornille on melko lailla yhtä pitkä matka molemmista kaupungeista, joten se on luonnollinen paikka harrastajien kohtaamiselle yhteistyön merkeissä. Kuluneena syksynä olemme tarkastelleet mahdollisuutta saada 50 cm:n anastigmaattisen kaukoputken filmipidike muutettua CCD-kameralle sopivaksi. Vanhaan pidikkeeseen sopivan laakafilmin käyttö on digiaikana tullut turhan vaikeaksi. Kaukoputkessa on ilmaantunut muutakin korjattavaa, muun muassa seurantalaitte vaatii korjauksia. ■

Marko Grönroos

Salolaiset Kevolassa syksyllä. Kuva Juhana Ahlamo.

Pyölniittu-päivä Paimiossa

Kari Nilsson

Paimion Maljamäessä sijaitsevassa August Pyölniitun museossa järjestettiin heinäkuun 26. päivänä vuotuinen Pyölniittu-päivä, jonka teemana tänä vuonna oli tähtitiede. Allekirjoittanut ja Marko Grönroos Turun Ursasta oli kutsuttu paikalle kommentoimaan yleisölle August Pyölniitun tähtitieteellisiä kirjoituksia.

Kuka oli August Pyölniittu ja miten hän liittyy Turun Ursaan? August Pyölniittu (1887-1979) oli paimiolainen maanviljelijä ja itseoppinut tiedemies, ajattelija ja keksijä, jonka kiinnostuksen kohteet sisälsivät mm. fysiikkaa, matematiikkaa, tähtitiedettä ja filosofiaa. Tämä ”Paimion Viisaaksi” tituleerattu mies asui kahden sisarensa kanssa Maljamäen Pajapellon mökissä keskittyen ilmeisesti enemmän henkisiin harrasteisiinsa kuin maanviljelyyn. Elämänsä aikana Pyöl-

niittu tuotti tuhansia sivua ensin käsin kirjoitettuja ja myöhemmin kirjoituskooneella naputettuja tekstejä eri luonnontieteiden aloilta. Hän kehitti myös vuosikymmenien ajan neonturpiini-nimistä laitetta, jonka tarkoitus oli tuottaa energiaa ulkoilmasta Argon-kaasun avulla. Koska laite ilmeisesti on eräänlainen toiseen asteen ikiliikkuja, se ei koskaan saavuttanut yleistä tunnustusta tai patenttia.

Pyölniitun kotina toiminut Pajapellon mökki toimii nykyisin Pyölniittu-museona, jonka ylläpidosta huolehtii Aboa Vetus & Ars Nova -museon johtaja *Johanna Lehto-Vahtera*. Sympaattinen museo oli ainakin allekirjoittaneen mielestä ehdottomasti tutustumisen arvoinen. Talo sijaitsee kauniilla paikalla josta pidetään huolta naapuruston voimin. Talon sisällä tavarat ovat lähes siinä järjestyksessä kuin ne asuk-

kaiden vielä eläessä olivat, niin että huoneissa kävellessään on helppo siirtyä ajassa vuosikymmeniä taaksepäin. Talosta löytyy mm. noin 2000 niteen kirjasto ja tuiki tärkeä kirjoituskone, mutta televisiota talosta saa hakemalla hakea, sillä se kuulemma otti koekatse- lussa liikaa Augustin ja hänen kahden sisarensa silmiin. Näin siitä huolimatta, että katselua yritettiin jopa epäsuorasti ikkunasta heijastuneesta kuvasta.

August Pyölniitun kirjallinen tuotanto on niin valtava, että edes tähtitiedettä käsittelevään osuuteen oli mahdoton tutustua saamallamme viikon varoitusajalla. Tutustuimme lähinnä kolmeen tähtitiedettä käsittelevään tekstinpätkään ja joihinkin päiväkirjamerkintöihin. Heinäkuun 26. päivänä istuimme sitten kauniina kesäpäivänä Pyölniittu-museon pihalla yhdessä Johanna Lehto-Vahteran ja Paimion kaupungin sivistystyön lautakunnan puheenjohtajan *Pasi Ristilän* kanssa keskustelemassa kirjoituksista noin parikymmenpäisen yleisön seurassa tapahtumaa. Marko Grönroos ehti nipin napin paikalle tuoreena Shanghain koneesta, missä hän oli ollut seura- massa auringonpimennystä.

Ensimmäinen teksti, nimeltään *Avaruus*, oli kirjoitettu käsin käärepaperin taka- puolelle vuonna 1909 . Kysymyksessä oli eräänlainen mielikuvitusmatka, suorastaan scifi-tarina, jonka alussa ”päähenkilö” on ensin atomin kokoinen, mutta alkaa sitten pikkuhiljaa kasvaa ensin solun kokoiseksi, sitten normaalin ihmisen kokoiseksi, isommaksi kuin maa, yhä suuremmaksi ja suuremmaksi, kunnes lopulta ollaan käsittämättömissä kokoluokissa, $10^{1549969}$ valovuoden päässä maasta eli paljon suuremmissa etäisyyksissä kuin nykyinen havaintohorisonttimme. Matkalla tulee vastaan yhä suurempia ja suurempia rakenteita, normaalit luonnonlait lakkaavat vaikut-

tamasta ja pohditaanpa jossain matkan vaiheessa joko se kuuluisa taivaskin olisi jossain näillä main. Tosin matka sinne on siinä tapauksessa hyvin pitkä. Tämä tarina on siinä mielessä moderni, että Pyölniitun kuvitteleva maailmankaikkeus on fraktaalinen, eli mentäessä yhä suurempiin etäisyyksiin tulee vastaan yhä suurempia rakenteita. Tämä tarina on ehdottomasti oma suosikkini.

Toinen teksti alkaa massiivisen *Luonto-* kirjoitussarjan sivulta 2461 ja on kirjoitettu vuonna 1948. Teksti käsittelee planeettakunnan syntyä. Kysymyksessä on eräänlainen katastrofiskenaario: aurinko osuu kaasupilveen ja aiheuttaa taakseen ”jättövanan”, josta planeetat sitten tiivistyvät. Kirjoitus sisältää paljon matemaattisia ja fysikaalisia laskelmia, sekä Pyölniitulle tunnusomaisia valtavia taulukoita.

Kolmas teksti, nimeltään *Spiralia*, alkaa *Luonto*-sarjan sivulta 3638 ja on kirjoitettu vuonna 1960. Kyseessä on massiivisilla taulukoilla ryyditetty kosmologinen malli, jossa maailmankaikkeus muodostuu neljästä sisäkkäisestä pallonkuoresta. Sisimmässä pallossa on tuntemamme maailmankaikkeus tähtineen ja galakseineen. Uutta materiaa syntyy uloimmassa kuoressa eetterin välilyksellä, mistä se sitten hakeutuu keskustaa kohden uusia tähtiä muodostaakseen. Malliin sisältyy myös materian tuhoutumispaiikkoja, joissa vanhaa materiaa häviää, mutta niiden sijaintia ei tarkemmin kerrota.

Mitä näistä kirjoituksista pitäisi sitten ajatella? Ovatko ne tiedettä, ajanvietettä vai tieteiskirjallisuutta? Täyttä hölynpölyä? Lukemistamme vähäistä teksteistä voi ainakin päätellä, että kirjoittaja on tutustunut aikansa tähtitieteen valtavirtauksiin ja teorioihin ainakin populaarikirjallisuuden tasolla. Jatkuvan luomisen teoriat olivat kovasti tapetilla

vielä 1960-luvulla, vaikka niistä on sittemmin luovuttu ”big bang” -teorian vahvistamisen myötä. Ja vaikka nykyisen käsityksen mukaan katastrofaalisia tapahtumia ei planeettakunnan syntymiseen tarvita, olivat tällaiset teorit yleisiä 1900-luvulla. Toisaalta mukana on myös elementtejä, jotka hylättiin aikoja sitten, mm. eetteri on vahvasti mukana Spiraliassa ja se pulpahtaa esiin muissakin yhteyksissä, vaikka se hylättiin jo 1800-luvun loppupuolella tarpeettomana.

Teksteissä esitetyt teorit ovat siis nykykäsityksen mukaan ”väärä”, mutta tieteessähän ei ole häpeä olla väärässä, tärkeämpää on uusien omaperäisten ajatusten kehittäminen ja tieteellisten periaatteiden noudattaminen. Omaperäisyyden suhteen tekstejä on kuitenkin vaikea arvioida, sillä Pyölniittu ei käytä lähdeviitteitä vaan teksti soljuu tasaisena tajunnanvirtana jossa omat ajatukset ja vuosikymmeniä vanhat teorit sekoittuvat sujuvasti yhteen. Ehkä joku vankemman tieteenhistorian tuntemuksen omaava voisi erottaa vanhat ja uudet ajatukset toisistaan. Matematiikka oli selvästi Augustin mielialaa, mikä näkyy jo mainittuna taulukoiden runsautena. Pitää muistaa, että nämä taulukot on laskettu yksinkertaisella mekaanisella laskimella, jota August silminnäköjoiden mukaan käytti lähes maagisella nopeudella.

August Pyölniittu oli selvästi pesunkestävä teoreetikko. Hän ei omistanut teleskooppia eikä pohtinut mahdollisuuksia teorioidensa testaamista havainnoin. Hänellä ei myöskään ollut ilmeisesti kovin usein mahdollisuutta testata omia ajatuksiaan keskustelemalla teorioistaan muiden alaa ymmärtävien henkilöiden kanssa. Museon pihalla käydyn keskustelun yhteydessä kävi myös ilmi, että Pyölniittu kaipasi huomiota ja tunnus-

tusta töilleen, mutta vasta myöhemmässä vaiheessa 1960-luvulta lähtien tähän alkoi olla mahdollisuuksia kun Paimion viisas alkoi tulla tunnetuksi laajemmaltikin.

August Pyölniittu kävi myös ahkerasti Turun Ursan kokouksissa. Jo 21.12.1928 hän kirjoitti päiväkirjaansa kuululleensa jostain ”Turun tähtitornin johtajasta Väisäsestä”, jota ”pitäisi saada tilaisuus haastatella perin pohjin” ja että ”kenties vuoden päästä minulla on yksi hauska tuttavuus entisten lisäksi”. Päiväkirjoja lukemalla voisi saada paremman kuvan siitä miten Väisälän ja Pyölniitun suhde kehittyi, mutta ne vähäiset katkelmat, joita saimme luettavaksi, eivät anna riittävästi aineistoa tähän. Molemmat herrasmiehet olivat sen verran ”persoonallisuuksia”, että asiasta saisi varmaan monta mielenkiintoista juttua.

Turun Ursan kokouksissa ei ilmeisesti (silloinkaan) aina puhuttu ihan asiaa. Eräästä syyskokouksesta marraskuussa (vuotta ei mainita) August kirjoittaa: ”Kokouksen meno sujui paremmin kuin yleensä. Keskustelu ei eksynyt Joensuun kreivin hautakiveen eikä muihinkaan asiankuulumattomiin seikkoihin”. Samassa yhteydessä hän myös mainitsee kirjanneensa asianomaisen pyynnöstä Rovasti J. Kanteleen Ursan jäseneksi. Tarkoitus oli ilmeisesti, että hieman korkeamman sosiaalisen statuksen omaava henkilö esittelisi seuraavassa kokouksessa vaatimattoman maanviljelijän Paimiosta sillä ”kaikki ne, jotka ovat alhaalta päässeet kohoamaan ovat muiden ansioidensa lisäksi tarvinneet jonkun parempiosaisen, joka on tehokkaasti auttanut heitä.” Tarina ei kerro, miten juoni onnistui, mutta seuraavaan kokoukseen August oli varautunut esittämään ajatuksiaan eetteristä, vaikka pelkäsikin ”astuvansa liikaa Einsteinin varpaille.”

Lukemistamme vähäisistä tekstinkappaleista piirtyi kuva herkästä ja luovasta henkilöstä, joka kaipasi tunnusta töilleen ja kärsi jonkinlaisesta alemmuuskompleksista. Jos August Pyölniitu olisi saanut paremmat lähtökohdat elämäänsä, niin kukaties hänestä olisi

kehittynyt tunnettu tietentekijä tai keksijä. Näilläkin eväillä jäi jälkipolvien ihmeteltäväksi melkoinen persoona. ■

Lisää August Pyölniitusta voi lukea osoitteessa <http://www.paimio.fi/pyolniitu/>.

Lohikäärmeen lounaskutsuilla

Teksti ja kuvat
Marko Grönroos

Itään lentäminen on kuin kulkisi alamäkeen. Lentokoneen kahdeksansadan kilometrin tuntinopeus noin tuhannen kilometrin tuntinopeudella samaan suuntaan pyörivän maapallon päällä nopeuttaa päivän kulumisen miltei puoleen. Kesäyö käytännössä vilahti ohitsemme lentäessämme kohti Shanghaiä. Kaakkois-Kiina oli kesäaikaan tukahduttavan kuuma, mutta tiesimme jo etukäteen, että siellä tulisi olemaan pian hyvin varjoisaa, edes hetken.

Lohikäärmeillä, lóng 龍, on Kiinassa suuri merkitys. Toisin kuin Euroopassa, kaukoidässä niitä pidetään hyvänthahtoisina luonnonhenkinä, jotka hallitsevat jokia, järviä ja sääitä. Kiinalaiset pitävätkin lohikäärmettä Kiinan symbolina ja itseään lohikäärmeen jälkeläisinä. Perinteinen kiinalainen käsitys auringonpimennyksestä on, että lohikäärme nielaisee auringon; kiinaksi auringonpimennys on ”syödä”, 食. Lohikäärme on

kuninkaiden ja keisarien symboli, kiinalaisen mystiikan yin-yang-tasapainossa maskuliininen yang, kuten myös aurinko. Sen yin-vastinparina on feminiininen Fenghuang 鳳凰 eli kiinalainen feeniks-lintu (Fenguangin eri ruumiinosat symboloivat taivaankappaleita – pää taivasta, silmät aurinkoa, selkä kuuta, jalat maata ja pyrstösulat planeettoja). Sikäli kun myös kuu on yin, kuun ja auringon yhdistyminen merkitsisi tietenkin auringonpimennystä. Nämä kaksi myyttistä eläintä toistuvat kaikessa perinteisessä kiinalaisessa taiteessa aina temppelien kattokoristeista teekuppeihin, kuten sain matkan aikana huomata. Jotkut ovat myös ehdottaneet, että Fenghuang ja jotkin muut myyttiset linnut ovat saaneet alkunsa linnun siipiä muistuttavasta auringon koronasta täydellisen pimennyksen aikana.

Koneessa oli mukana suomalainen retkikunta matkalla katsomaan täydellistä auringonpimennystä, kaikkiaan noin

kahdeksankymmentä tähtiharrastajaa. Itselleni Kiinassa koittava täydellinen pimennys oli jo neljäs; edellinen kerta oli ollut Turkissa kolme vuotta aiemmin. Turun Ursasta muita olivat veljekset Mika ja Matti Aarnio, jotka olivat myös olleet aiemmilla matkoilla. Pimennyksen täydellisyysvyöhyke kulki läpi Intian ja Kiinan aina Japaniin asti ja pisimmillään se olisi Kiinan rannikolla Shanghaista etelään.

Lento oli pitkä, yli yhdeksän tuntia. Kone saapui Shanghaihin noin seitsemältä paikallista aikaa; kello on Kiinassa viisi tuntia Suomea edellä. Koneessa oli pitänyt täyttää terveyskyselylomake ja kentällä oli täysi karanteeni-valvonta lämpökameroineen sikainfluenssan varalta. Onneksi kukaan ei aivastanut. Meitä oli odottamassa kaksi kiinalaista ja yksi suomalainen matkopoulos. Suuri ryhmämme pakkautui kahteen bussiin, jotka olivat kovin vanhan näköisiä suomalaisen mittapuun mukaan. Bussit lähtivät kohti Suzhouta,

Shanghaista sataviisikymmentä kilometriä länteen sijaitsevaa piskuista kuuden miljoonan ihmisen kaupunkia, jossa hotellimme sijaitsi.

Ajoimme läpi Shanghaiin pitkin parin kymmenen metrin korkeudessa kulkevaa tietä, josta kaupunki näkyi paljon paremmin kuin katutasolta. Maisema oli epätodellinen, kuin tieteiselokuvasta. Silmänkantamattomiin saakka näkyi lukemattomia tiheään rakennettuja harmaita betonitaloja, joista jotkut olivat varmasti yli sata metriä korkeita, kuin pilareita betonikukkuloiden päällä. Päästyämme silmänkantamattomiin, jatkui maisema edelleen samanlaisena toisen silmänkantamattoman päähän, ja taas edelleen, vaikutti pitkään että koko maailma olisi ollut yhtä suurta kaupunkia. Ennen Suzhouta tuli vastaan hieman matalampia taloja, jopa riisipeltoja ja lampia. Suzhou oli taas samanlaista betonimaailmaa kuin Shanghaiakin. Betonia ja asfalttia halkoivat lukuisat kapeat kanavat, jotka olivat ehkä aikoi-

naan palvelleet maanviljelystä, mutta nykyään pääasiassa kuljetusta ja – pahoin pelkään – jätehuoltoa. Kanavien vesi teki ilmasta painostavan kostean, mikä kuumuuteen yhdistettynä teki koko kaupungista suuren saunan.

Majoittauduimme hotelliin, joka oli sekini kolmetoistakerroksisena melko korkea rakennus. Huoneeni oli kahdeksannessa kerroksessa. Tapasin huonetoimerini ja katselimme maisemia. Katselupaikan korkeus vielä korosti maiseman epätodellisuutta. Suurin osa taloista vaikutti olevan joko vanhuuttaan rapistuneita tai rakenteilla. Oikaisin itseni pitkäksi vuoteelle. Lento oli ollut rasittava ja kello löi myöhäisiä aamun tunteja, joten nukahdin välittömästi vaatteet päällä ja heräsin viiden tunnin päästä. Ensimmäisen päivän ohjelmaamme ei kuulunut onneksi muuta kuin jalkahieronta illemmalla.

Suzhou

Alkupäivät Suzhoussa menivät kiertojeluiden merkeissä. Ensimmäisen kiertojelun nähtävyyksistä ensimmäinen oli niin kutsuttu Verkkomestarin puutarha. Se sijaitsi Suzhoun vanhassakaupungissa eli vanhassa keskustassa, joka tosin nykyään on melko lailla samanlaisia betonimaailmaa kuin ympäröiväkin kaupunki, jos ei lasketa kymmenkuntaa korttelien keskellä säilynyttä vihreämpää vanhaa puutarhaa. Verkkomestarin puutarha oli kadulle varsin huomaamaton ja sinne johdatti vain pieni kyltti. Puutarha muodostui monimutkaisesta, pieniä huoneita, kuisteja, pihvoja ja paviljonkeja yhdistävien piikäytävien, polkujen ja pienten lampien yli kurottuvien siltojen verkostosta. Lampien vesi seiso i sakeana, eikä raskas ilma ollut juuri vettä kuivempaa. Puutarhaan johtavan kujan varrella oli lukuisia basaarikauppoja, joista pois lähtiessäni ostin kolme vanhan näköistä pronssira-

haa. Myöhemmin luin, että käytännössä kaikki Kiinassa kadulla myytävät rahat olivat väärennöksiä.

Kävimme myös silkkitehtaassa, jossa saimme nähdä silkin matkan kotelosta silkkipeitoksi. Näitä sai toki myös ostaa tehtaanmyymälästä. Päivän loppuksi kävimme Zhouzhuangissa kolmisenkymmentä kilometriä Suzhousta. Kaupunkia kutsutaan Idän Venetsiaksi, sillä sitä halkovat lukuisat kanavat, joita pitkin liikutaan kapeilla gondoleita muistuttavilla veneillä. Tutustuimme vanhaan suureen *Shenin taloon*, sekä lukuisiin katukauppoihin, joissa monet paikalliset taiteilijat myivät töitään.

Teetä ja tempeleitä

Seuraavana päivänä lähdimme kiertojelulle Hangzhoun suunnalle. Matka kesti kolmisen tuntia. Kuljimme kolmen ja puolen miljoonan asukkaan Hangzhoun läpi pysähtymättä ja suuntasimme kuuluisalle buddhalaiselle Lingyin-

temppeleille. Kun tähän asti olimme matkanneet karussa maailmassa, jossa betonisaarien välissä oli vain hieman harvempaa asutusta, saavuimme ensimmäisen kerran metsään. Temppelealueen ulkopuolinen metsä verhosi alleen korkeita kallioita, joihin oli kaiverrettu lukuisia Buddha- ja jumalpatsaita, luolia ja kiemurtelevia portaita. Itse temppelealue oli rajattu korkeilla keltaiseksi maalatuilla muureilla. En aiemmin ollut käynyt buddhalaisessa temppeleissä ja mystisen kullanhoitoiset buddhapatsaat ja kirkkaanväriset tuimat jumalpatsaat loivat toisesta maailmasta huokuvan vaikutelman. Temppeleiden etuosassa oli tavallisesti yksi tai kolme suurta patsasta ja takaosassa suuri veistosalttari, usein kymmenen metriä leveä ja saman verran korkea, täynnä satoja erilaisia veistoksia. Keltaiseen kaapuun pukeutunut munkki tepasteli temppeleiden veistosalttarin editse, pysähtyi katsomaan alttarin alareunassa

seisovia iloisia ihmishahmoja ja hymyili ja heilutti niille sormiaan iloisesti.

Temppeleiden jälkeen kävimme risteilyllä Hangzhoun Xi Hú -järvellä eli Länsijärvellä. Hangzhoun moderni keskus pilvenpiirtäjäineen levittäytyi järven toisella rannalla ja toinen ranta oli metsäistä aluetta temppeleineen ja metsän ylle kohoavine pagodeineen. Kiinalaiset tuntevat Länsijärven erityisen kauniina, joskin suomalaisesta näkökulmastamme se näytti lähinnä pahaiselta kuralätäköltä.

Teetä kasvaa monessa paikassa, mutta kotoisin se on Kiinasta. Siispä vierailu kiinalaisella teeplantaasilla oli mitä otollisin mahdollisuus. Bussi kulki edelleen Hangzhoun metsäalueella ja maasto muuttui kukkulaiseksi. Laaksojen rinteet olivat täynnä matalia teepensaita. Pysähdyimme teeplantaasin vierailijakeskukseen. Näpsäkkä edustaja kertoi meille teen terveellisistä ominaisuuksista ja tarjoilusta ja saimme maistaa tuota hienoa teetä, ja tietenkin ostaa kalliiseen hintaan. Asia mitä edustaja ei paikan päällä kertonut, eikä opaskaan ollut ennalta kertonut, eikä missään muussakaan vaiheessa kerrottua, että kyseessä oli Longjing-tee. Juuri täällä Hangzhoun kukkuloilla kasvava Longjing on nimittäin kaikesta Kiinan teestä kaikkein arvostetuinta. Nimi Longjing eli lohikäärmekeivo viittaa tiiviiseen kaivovee-teen, jonka päälle satanut kevyempi vesi toisinaan muodostaa vesikerrosten rajalle kiinalaisen lohikäärmeen lailla kiemurtelevan optisen ilmiön.

Shanghai

Lähdimme Shanghain kiertoajelulle aamukahdeksalta. Unohdin lähtiessä molemmat kamerani hotelliin, mutta huomasi asian nopeasti bussissa ja juoksin hakemaan ne nopeasti. Matka kesti pari tuntia, joten bussissa oli

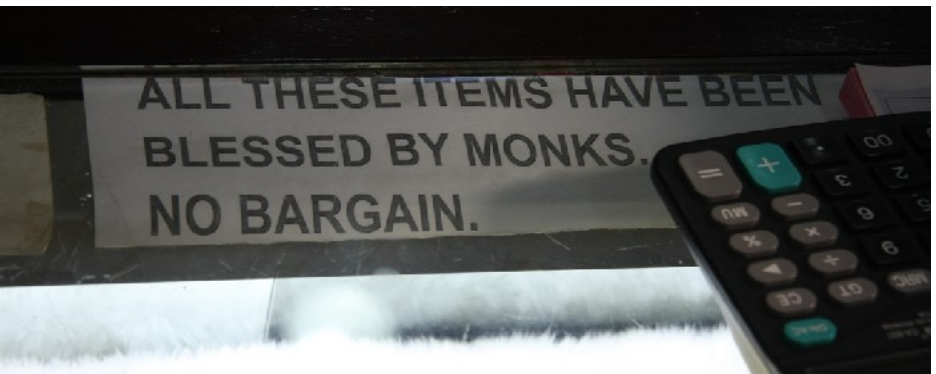
Kahvila Jadebuddha-temppelin vieressä.

runsaasti aikaa katsella maisemia ja kirjoittaa matkapäiväkirjaa. Opas myös kertoi kaikenlaista Kiinasta, kuten opetti hieman kieltä – hyvää päivää, *ni hau*, ja kiitos, *shieshie*. Suurin ongelma Kiinan kielessä on äänenpainon hallitseminen, mikä määrittää sanojen tarkan merkityksen. Nämä mainitut kaksi tärkeintä ilmausta eivät onneksi vaadi sen erikoisempaa mouruamista.

Päästyämme Shanghaihin kävimme ensin tutustumassa kiinalaiseen kotiin. Koti oli vanhemman naisen, joka asui yksin. Asunnon kolme huonetta olivat pieniä ja sisustus oli melko universaalialia tai suoraan sanottua länsimaista pöytineen, tuoleineen, televisioineen, tietokonenurkkauksineen ja 70-luvun mieleen tuovine kitsch-tyylisine esineistöineen. Suuret pyykkitelineet pyykkeineen ja ilmastointilaitteet olivat ulkoa katsoen silmiinpistäviä kaikissa kiinalaiskodeissa. Asuinkadut olivat kuitenkin yllättävän vihreitä pihojen puineen ja pensaineen. Kävimme myös viereisessä yhteisökeskuksessa, jossa oli varsin modernit tietokonehuoneet ja tanssitalo, jossa oli paljon vanhemman polven asukkaita tanssimassa.

Vierailimme Jadebuddhan temppelissä, jossa on maailman suurin jadesta tehty buddhapatsas. Valitettavasti sitä ei saanut kuvata ja jouduimme lähes juoksemaan salin läpi. Kiinassa temppelit sulautuivat yhteen kaupankäynnin kanssa ja ostin temppelistä painavan pronssisen buddhapatsaan, jollaiset vaikuttivat Kiinassa suosituilta. Epäilemättä siinä missä Suomessa ”lyödään Raamatulla”, Kiinassa ”heitetään Buddhalla”.

Lounaan jälkeen kävimme suuressa helmiliikkeessä, helmetkin kun ovat aika kiinalainen juttu. Sen jälkeen kävimme

länsimaisesta. Pimeys laskeutui Shanghaiin ylle lähtiessämme kauppakadulta, samalla syttyivät kaupungin miljoonat valot, joiden kauneutta ei voi vähätellä. Ruma betonimaailma muuttui loisteliaaksi tulevaisuuden kaupungiksi.

Pimennysaatto

Olin edellisten päivien kävelystä niin väsynyt, että lepäsin hotellihuoneessa pitkälle iltapäivän puolelle. Lähdin kuitenkin lopulta kaupungin luoteispuolella sijaitsevalle kuuluisalle Tiikerikukkulalle. Matka taksilla kesti vartin ja maksoi parikymmentä yuania eli pari euroa. Tiikerikukkulan alue oli muutaman sadan metrin suuruinen kanavan ympäröimä puutarha, lukuisine vanhoine rakennuksineen ja temppeleineen. Kukkulan laella kohosi kuusikymmentä metriä korkea pagoda. Yritin ottaa itsestäni valokuvan seistessäni pagodan edessä, mutta se osoittautui vaikeaksi, sillä vaikka käytin kameraan

Yuyuan-puutarhassa, joka oli pienehkö, mutta kaunis. Sen päätalon katolla seisoi Fenghuang ja lohikäärmeet kiemurtelivat katonharjoina. Kiertomatkamme loppuosa koostui kahdesta modernista kohteesta. Menimme ensin pienelle jokiristeykselle Shanghaiin läpi virtaavalle joelle. Sieltä oli ehdottomasti paras mahdollinen näkymä keskustan pilvenpiirtäjäsaarekkeelle. Pilvenpiirtäjistä korkein oli taaempaan ollut pullonkorkinavaajan muotoinen maailman kolmanneksi korkein rakennus. Lähempänä joen rantaa oli kuuluisa TV-torni, joka muistutti Berliinin TV-tornia, mutta yhden sijaan tornissa oli kaksi suurta palloa, joissa ihmiset saattoivat katsella maisemia. Viimeinen kohteemme oli Shanghaiin kuuluisa Nanjing Lu -kauppakatu. Kävelykatu oli jopa ruuhkainen, vaikka oli kymmeniä metrejä leveä ja kuusi kilometriä pitkä. Ihmisten elintaso ei pukeutumisen tai minkään muun suhteen näyttänyt mitenkään poikkeavan

kiinnitettävää vatupassia, jäi pagoda kaikissa kuvissa harmillisen vinoksi. Myöhemmin minulle selvisi, että pagoda oli kuuluisa juuri siitä, että se on vinossa, aivan kuten Pisan kalteva torni.

Lähtiessäni Tiikerikukkulalta alkoi sataa, tosin melko kevyesti. Muutoin koko päivän porottanut aurinko oli kadonnut pilvien taakse ja pohjoisen suunnalla lymysivät synkät ukkospilvet, jollaisia säätiedotus oli luvannut saapuviksi. Sade sai muutenkin vilkkaaseen katuelämään lisävauhtia, kun ihmiset pyrkivät suojaan mahdollisesti alkavalta kaatosateelta. Niin minäkin. Yritin epätoivoisesti löytää taksin. Muutamat tien sivussa seisonet miehet jo tarjosivat minulle taksia, mutta epämääräisen auton päällä ei näkynyt takseille tyypillistä kolmiota, enkä sisälle vilkaistuaani nähnyt mittarilaitteita, joten heilautin kättäni ja jatkoin etsimistä. Takseja oli liikenteessä paljon, eikä oikeankaan taksin löytämiseen mennyt lopulta montaa minuuttia.

Olin hotellille päästyäni hieman myöhässä pimennyskokouksesta, jossa käytiin läpi pimennyspäivän suunnitelmia. Matkanjohtajat olivat käyneet ajelemassa rannikolla etsimässä hyviä paikkoja pimennyksen katseluun ja näyttivät niistä kuvia. Pari paikoista näytti kuin suunnitellulta pimennyksen katsoamiseen. Matkanjohtajat kertoivat myös yleisempää asiaa auringonpimennyksistä ja niiden katsomisesta, sekä erityisesti tämän pimennyksen erityisluonteesta. Pimennys kuului kuuluisaan Saros-jaksoon 136, joka on tuottanut kaikki viimeisen vuosisadan pisimmät pimenykset.

Kävin illalla vielä kaupassa ostamassa eväitä aamun bussimatkalle. Kävin myös Aarnioiden huoneessa hakemassa auringon suodatinkalvoa osittain pimentyneen auringon kuvaamiseen; Mika teki

minulle pari suodatinta Teknofokuksesta ostettuihin suodatinkehysiin.

Pimennys koittaa

Herätyskello soi neljän aikaan aamulla. Siemaisin hieman illalla ostamaani appelsiinimehua ja pakkasin pöydälle kokoamani varusteet laukkuuni. Lisäksi otin kantoon kamerajalustan, jolla ei tällä matkalla ollut muuta käyttöä kuin pimennystä kuvattaessa. Alas päästesämme oli tähtiharrastajaväki jo kokoonnutunut hotellin aulaan. Saimme hotellista mukaan pienen eväspussin, jossa oli voileipiä, jugurttia ja muuta sellaista. Koska aamukahvia oli vaikea pakata pussiin, joimme kupillisen aulassa.

Sää oli täysin pilvinen, enää ei tosin ukkostenut eikä edes satanut. Bussi lähti liikkeelle tasan viideltä. Oletuksena oli, että jos joku ei ollut bussissa tuohon aikaan, hän halusi katsella pimennystä omatoimisesti. Bussi ajoi ensin lyhyen matkan kohti itään, mutta kääntyi sitten suoraan etelään kulkevalle tielle. Määränpäämme oli rannikko Shanghain eteläpuolella, maailman pisimmän Hangzhoun salmen sillan kohdalla. Säaennusteessa oli luvattu rannikolle hieman vähemmän pilvistä, vaikka itä-länsi-suuntaiselle pimennyslinjalle oli luvattu paksua pilveä ja jopa sadetta.

Auringon noustessa pilvet idän suunnassa värjäytyivät kullankellertäviksi, joten toivoa oli ehkä hieman. Ajettuamme tunnin etelään käännyimme itään. Läheystessämme rannikkoa ja maailman pisintä siltää, muuttui sää sumuisemmaksi. Silta oli todella pitkä, kaikkiaan kolmekymmentäkuusi kilometriä, ja sen ylittäminen kesti tovin. Liikennettä ei vielä varttia vaille seitsemän ollut juurikaan ja näimme edelleen lähes yksinomaan rekkoja. Kirjoittelin joutessani matkakertomustani, vaikka olisi ehkä ollut oleellista käydä

Vähemmän lupaava sääennuste. Pimennyslinja merkitty katkoviivalla.

läpi myös valotusaikalaskelmat sen varalle, että aurinko oikeasti näkyisikin.

Sillan toiselle puolelle päästyämme pysähdyimme liikennepalvelukeskukseen, jossa oli huoltoasema ja kauppoja, sekä käymälät, joiden tyrnävä sekoitus voimakkaita hajusteita ja hajua mitä hajusteilla peitettiin ei ollut kovin kutsuva. Paikalla oli valtavasti tähtiarrastajia, sillä yllätykseksemme yhdessä bussilla liikkeellä ollut Sky&Telescope-lehden retkikunta oli asettanut tänne, kaikkiaan kolmesataa enimmäkseen amerikkalaista. Heitä oli paljon erityisesti paikan takapihalla, suureholla nurmikentällä. Paikalle saapui myös bussilastillinen puolalaisia tähtiarrastajia, jotka omaksuimme eurooppalaisiksi kumppaneiksi.

Seisoskelimme pihalla ja katsoimme tilannetta, joka vaikutti varsin surkealta, mutta pimennykseen oli aikaa vielä kaksi ja puoli tuntia. Yllättäen muutoin täydelliseen pilviverhoon ilmestyi aukko ja aurinko alkoi paistaa. Aurinko oli edelleen ohuehkon pilviverhon takana,

mutta ainakin se näkyi, jonkin aikaa, kunnes pilvet lisääntyivät jälleen. Kokoonnuimme, Marko Pekkola ja Jari Mäkinen olivat keränneet tietoja säätilanteesta ja katsoivat, ettei muualla todennäköisesti ollut yhtään parempia

Matti Aarnio asianmukaisine pimennyshavaintovarusteineen.

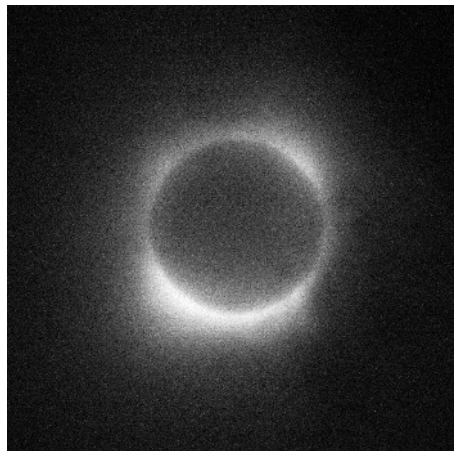

mahdollisuuksia. Tehtiin päätös jäädä nykyiseen sijaintiin..

Tullessamme oli sillan pohjoispuolella satanut ja tuo sade saapui hetken päästä myös Hangzhoun salmen eteläpuolelle huoltoasemallemme. Sade oli tasaista, juuri sen tuntuista, että se saattaisi jatkua samanlaisena vaikka päiviä. Suomalaiset ahtautuivat pienen katoksen alle suojaan. Aukealle leiriytyneet amerikkalaiset alkoivat jo pakata välineitään ja siirtyä kurjina sisätiloihin. Suomalaisen mieliala pysyi kuitenkin tilanteesta huolimatta korkeana.

Tuntui kuin jännitys olisi tiivistynyt vesisateeksi pimennyksen täydellisen vaiheen lähestyessä. Alkoi jo hämärtyä, kun viitisen minuuttia ennen täydellistä vaihetta ilmestyi pilviverhoon aukko ja sade yllättäen lakkasi. Aurinko näkyi enää ohuena sirppinä. Puhjenneen riemun määrää ei voi sanoin kuvata. Tässä vaiheessa vasta huomasin, että olin jättänyt kamerajalustani bussin tavaratilaan, mutta se oli kiinni enkä ehtinyt enää hakemaan sitä. En ollut ainoa jolle näin kävi, pimennys yllätti kaikki housut kintuissa.

Muutaman minuutin päästä saatoimme nähdä, kuinka sirppi vähitellen katosi ja pimennyksen täydellinen vaihe alkoi.

Huolimatta pilviverhosta auringon korona näkyi hienosti. Jouduin kuvaamaan kolmensadan millimetrin objektivilla käsivaralta, mikä ihme kyllä onnistui, mutta kuvista tuli melko rakeisia. Pimennyksen täydellisen vaiheen kesto havaintopaikalla oli viisi minuuttia ja neljäkymmentäkolme sekuntia. Välillä aurinko meni uudelleen pilveen, mutta pilvi poistui ja näimme myös

Mika Aarnio juhlii pimennystä.

pimennyksen lopun, kun aurinko jälleen pilkkisti timanttisormuksena kuun takaa.

Säätä ja sateita hallitseva lohikäärme oli ollut meille todellakin suopea tuon hetken, jonka aikana hän tai hänen taivaallinen veljensä haukkoi aurinkoa, mutta nähtävästi hieman kärsimätön, sillä heti pimennyksen jälkeen taivaan esireppu vedettiin taas kiinni ja alkoi satamaan. Aurinko ei tuona päivänä enää näkynyt. Paikallisen televisiokanavan toimittaja saapui paikalle ja haastatteli Jari Mäkistä. Suomalaiset kokoontuivat yhteen puolalaisten kanssa. Suomalaiset alkoivat jonkin kipinän innoittamana laulamaan Maamme-laulua, ja puolalaiset omaansa perässä.

Emme jääneet odottamaan tylsän osittaisen vaiheen päättymistä vaan lähdimme takaisin Suzhouhun. Koko paluumatkan satoi ja salamoi rankasti. Illalla keräännymme katsomaan harrastajien kuvia. Olosuhteista huolimatta kuvia oli saatu niin timanttirenkaasta kuin Bailyn helmistäkin.

Munkkeja ja virkamiehiä

Pimennyspäivän jälkeen oli jäljellä vielä kaksi täyttä päivää Kiinassa. Käytin nämä päivät paljolti omatoimisen

Joku oli ottanut asiakseen pitää tästä kulttuuriarsteesta hyvää huolta.

kaupunkiretkilyn muodossa. Oloa vaikeutti hieman kuume, joka nousi pimennyksen jälkeisenä päivänä.

Lähdin huonetoverini kanssa Nöyrän virkamiehen puutarhaan toiselle puolelle kaupungin keskustaa. Tämä viisisataa vuotta vanha puutarha on Suzhoun suurin ja sitä pidetään eteläisen Kiinan kauneimpana. Kiertelyyn pitkin polkuja ja lukuisia siltoja meni nelisen tuntia. Kuuma ilma oli niin kosteaa, että olimme käytännössä pilven sisässä, jossa vesi kiersi välillä sataen ja saman tien höyrystyen. Puutarhassa käynnin jälkeen pyörimme hieman puutarhan viereisellä kauppa-alueella. Ostin pronssisen fengshui-kompassin, sekä lohikäärmettä ja Fenghuang-lintua kuvaavan kaiverretun puutaulun ja pienemmän Fenghuang-kangastaulun. Tämän jälkeen huoneto-

verini lähti Tiikerikukulalle ja minä jatkoin yksin kiertelemään kävelen Suzhoun keskustan kohteissa.

Ehdin käymään Pohjoistempelissä ja sen yli seitsemänkymmentä metriä korkeassa pagodassa. Näköalat pagodan huipulta olivat erinomaiset. Tempelissä sain katsella, kuinka paikalliset polttivat suuria koristetankoja ja pienempiä suitsukkeita uhrilahjoina. Tämän jälkeen lähdin kävelemään takaisin hotellille seitsemän kilometrin päähän läpi kaupungin keskustan. Ostin löytämästäni tietokone- ja valokuvausliikkeestä, suurimmasta koskaan näkemästäni, laajakulmalinssin videokameraani. Puolen välin jälkeen alkoi satamaan melko paljon, mutta en antanut sen haitata. Panmen-puiston Ruiguang-pagoda oli yöaikaan kauniisti valaistu. Yritin päästä lähemmäskin, mutta portin takana alkoi haukkumaan kovaaääninen koira, joka herätti varmasti puolen Suzhoun huomion. Palasin hotellille myöhään, kymmenen jälkeen illalla.

Viimeisenä päivänä lähdin jälleen yksin koluamaan kaupunkia. Suzhoun vanha keskusta on muutaman kilometrin suuruinen, suurin piirtein neliskulmainen alue, jota on aiemmin ympäröinyt vanha kaupunginmuuri ja muutaman kymmentä metriä leveä vallihauta tai oikeastaan kanava. Kaupunginmuuri on rakennettu ensimmäisen kerran noin vuonna 514 ennen ajanlaskun alkua ja siitä on nykyään jäljellä lähinnä lounaisnurkka, jossa sijaitsee kuuluisa *Panportti* eli *Panmen*. Portti on oikeastaan kaksoisportti, joista toinen on ympäriskanavaan yhteydessä oleva vesiportti veneitä varten. Porttia kutsutaankin yleisesti *Maa- ja vesiportiksi*.

Panmen-alue portteineen ja puistoineen oli paljon rauhallisempi kuin muut käymäni paikat, siellä sai olla olla enimmäkseen jopa yksin. Portin yllä koho-

vassa linnassa pari kiinalaista halusi jälleen kuvauttaa itsensä vierelläni. Olin hieman vaivautunut, koska tunsin oloni edelleen kuumeiseksi. Ajattelin: ”Te kuolette, te kuolette kaikki.” Pohdin, kuinka jälkeinpäin jäljitettäisiin, mistä alkoi se historiallinen sikainfluenssaepidemia, joka tappoi miljoonia kiinalaisia, ja valokuvista se saataisiin jäljitettyä minun. Tulevaisuudessa minua ehkä kutsuttaisiin Kiinassa nimellä ”Kansojen tuhoaja”. Puutarhan suurissa lammissa vilisi kultakaloja, eikä mitä tahansa sinttejä, vaan yli puolimetrisiä lihavia vonkaleita. Kun niitä syötti, kerääntyi ruokaa ahmimaan kymmeniä nälkäisiä suita, elokuvien piranjalaumojen kiiholla. Yhdestä talosta löysin temppelein suuren soitto kellon, jonka kumahtelua olin ajoittain kuullut kierrellessäni puutarhassa. Yli kaksimetristä pronssista kelloa koristivat lohikäärme- ja Fenghuang-piirroksset. Kiipesin myös Ruiguang-pagodaan, jonka olin nähnyt edeltävänä iltana juhla valaistuksessa.

Panmenin jälkeen lähdin geokätköjähäntiin, tavoitteenani löytää kaikki alueen kätköt. Tehtävä ei ollut mahdolloman suuri, sillä geokätköjä on kuuden miljoonan asukkaan Suzhoussa kolme, mikä on melko vähän verrattuna vaikkapa Turkuun, jossa niitä on yli neljäsataa, vaikka Turun asukasluku on neljäskymmenesosa Suzhousta.

Ensimmäistä kätköä läheltä kuuluisaa Ren Min -siltaa en löytänyt, mutta sain ainakin katseltua tuota paikallisessa mittakaavassa hienoa betonisiltaa perin pohjin. Oli jo pimeää, kun pääsin toiselle kätkölle, mutta se olikin hienoin mitä olen nähnyt – tunnelmallisessa ravintolassa. Kätkön sai ravintolan vastaanotosta pyytämällä. Tilasin samalla teetä ja kakkua, kuuntelin pehmeää musiikkia ja tutustuin suuren kätkölaatikon sisältöön rauhassa. Jätin

kätköön Ursan pimennyslasit. Viimeinen kätkö oli kauempana, mutta pääsin sinne taksilla nopeasti. Kätkö oli pienen kanavan varrella sijaitsevan puiston kupeessa penkin alla. Puiston ympärillä kohosi lukuisia kauniisti valaistuja pilvenpiirtäjiä. Palasin hotellille, jonka kaupasta ostin vielä yhden paperiset lohikäärme- ja Fenghuang- taulut.

Lopulta palasimme takaisin Suomeen. Paluumatkasta ei sinällään ole juuri kerrottavaa. Ostin lentokentältä vielä lohikäärmekoristeisen teeastiaston, joskin epäilemättä roimaan ylihintaan. Ainakin ostamani kaltaisia buddhapatsaita kentällä myytiin noin kymmenkertaiseen hintaan. Olin matkan aikana oppinut ainakin sen, kuinka taitavia kiinalaiset ovat nyhtämään matkailijan rahat viimeiseen saakka. Vaikka sen tiesi, ei sille mahtanut mitään, koska kun oli kerran elämässä mahdollisuus tulla silkin, teen, jaden ja helmien kotimaahan, oli mahdollisuus jopa ainutkertaisempi kuin itse auringonpimennys. ■

Kuviani matkalta löytyy osoitteesta <http://iki.fi/magi/kuvia/2009/kiina/>.

